

סיכום

תפקידם של אנשי שפ"י בהקשר של המשלחות לפולין הינו נגזרת של תפקידם במערכת החינוך בכלל. עבודתם של אנשי שפ"י צריכה להיעשות בראיה מערכתית, בשיתוף עם מנהלת בית-הספר ועם צוות המשלחת והמחנכים.

כאחראים על הרווחה הנפשית, עליהם להאיר את הממדים הרגשיים הנלווים לחוויה ולמקד את מאפייני גיל ההתבגרות ושאר הרכיבים הרגשיים-חברתיים-פסיכולוגיים היכולים להשפיע על תפקוד המשלחת. תהליך זה הוא תהליך דינאמי וצפוי שיתרחש במהלך החודשים של הכנת המשלחת. כמו כן, תפקידו ייחודי בליווי בחוויה ובעיבוד הרגשי לאחר המסע.

כפי שראינו עבודת היועץ והפסיכולוג בליווי תהליך המשלחות לפולין מורכבת ודורשת ידע בתחומים שונים. בחוברת זו שרטטנו מודל המדגים את מגוון התחומים הנוגעים לעבודת אנשי שפ"י בהקשר למסעות. מכיוון שתחום זה הוא מורכב, רצוי ללוות את העבודה השוטפת במשובים, בהתעדכנות ובלמידה בלתי פוסקת.

אנדרטת יאנוש קורצ'אק בבית הקברות היהודי בוורשה

מקורות

- אופיר, ע' (1995). על תחושות שאין להביע במילים ועל לקחים שאין להטיל בהם ספק. **בשביל הזיכרון**, 7, 11-15.
- אורון, י' (2003). **מכאוב הדעת - סוגיות בהוראת השואה והג'נוסייד**. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- בן עמוס, א' ובית-אל, א' (1999). טקסים חינוך והיסטוריה: יום השואה ויום הזיכרון בבתי הספר בישראל. בתוך ר' פלחדי ו-ע' אטקס (עורכים), **חינוך והיסטוריה הקשרים תרבותיים ופוליטיים**. ירושלים: מרכז זלמן שזר.
- בר-און, ד' וסלע, א' (1991). מעגל הקסמים: בין התייחסות למציאות והתייחסות לשואה בקרב צעירים ישראלים. **פסיכולוגיה**, ב (2), 126-138.
- גולן, ס' (1993). **גשרים בין שואה לתקומה**. תל-אביב: משרד החינוך.
- גרוס, ת' (2000). השפעת תהליך המסע לפולין במסגרת משרד החינוך על עיבוד השואה. חיבור לשם תואר מוסמך. המחלקה למדעי ההתנהגות. אוניברסיטת בן גוריון.
- הר-אבן, ג' (1989). אושוויץ בזמן המית. **פוליטיקה**, 25, 63.
- הריסון, ג' (2002). הבניה חברתית של טקסי זיכרון אזרחיים בבתי הספר בישראל. בתוך נ' מסלובטי ו-י' עירם (עורכים), **חינוך לערכים בהקשרים הוראתיים מגוונים**. תל אביב: הוצאת רמות.
- יעוז, ח. (1999). תמורות בהוראת נושא "השואה" בספרות בביה"ס התיכון 1950 - 1995. בתוך: ר. גלובמן, י' עירם (עורכים), **התפתחות ההוראה במוסדות החינוך בישראל**. (עמודים 391 - 402). תל-אביב: הוצאת רמות.
- משרד החינוך, התרבות והספורט (1991). **חוזר מנכ"ל מיוחד אודות מסעות בני נוער לפולין**, ז' שבט ה'תשנ"א.
- משרד החינוך, התרבות והספורט (1999). **חוזר מנכ"ל תשנ"ט/ט/10 (א). חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמלי. 7.6 מסעות בני נוער לפולין ולצ'כיה "את אחי אנכי מבקש"**. סיוון ה'תשנ"ט.
- משרד החינוך, התרבות והספורט (2004). **חוזר מנכ"ל תשס"ה/ה/4 (ב). משלחות הנוער לפולין - "את אחי אנכי מבקש"**. י"ח בכסלו התשס"ה.
- פירר, ר' (1989). **סוכנים של הלקח**. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 32-39.
- פלדמן, ג' (1995). עליה לרגל לאתרי ההשמדה לפולין. **בשביל הזיכרון**, 7, 8-10.
- פלדמן, ג' (1998א'). מעל בורות המוות ומתחת לדגל ישראל המונף לרמה: מבנה משלחות הנוער הישראליות לפולין בעקבות השואה ומשמעותן. **ילקוט מורשת** 66, 11.
- פלדמן, ג' (1998ב'). **"את אחי אנכי מבקש": מסעות בני נוער ישראליים לפולין בעקבות השואה**. חיבור לשם תואר דוקטור, החוג לאנתרופולוגיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
- קרן, נ' (1985). **השפעות דעת הקהל מחד-גיסא ומחקר השואה מאידך-גיסא על תולדות הוראת השואה בבתי-הספר הממלכתיים העל-יסודיים ובחינוך הבלתי פורמלי בישראל בין השנים 1948-1981**. חיבור לשם קבלת תואר ד"ר לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.